

Scenariusz zajęć otwartych przeprowadzonych w kl.IIb

w dn.17.III.2015r.

Temat dnia: Zakopane – zimowa stolica Polski.

ZAPIS W DZIENNIKU

Wyścigi rzędów.

Czytanie ze zrozumieniem tekstu i uzupełnianie nazw własnych brakującymi literami. Korzystanie z mapy Polski. Poznawanie osobliwości Zakopanego – góralska gwara, rekwizyty, muzyka, kapela.

Układanie opowiadania z rozsypanych zdań „Na góralskim bazarze”. Czytanie kartki z Zakopanego i wypowiedzianie się na temat tekstu z wykorzystaniem słowniczka gwary góralskiej. Układanie zdań z rozsypanych wyrazów i ilustrowanie ich – „Obrazki z gór”. Tworzenie rodziny wyrazów z ó niewymiennym. Zadania z treścią. Mnożenie w zakresie 30.

Cel ogólny:

Uczeń wie gdzie leży i z czym kojarzy się Zakopane i Tatry. Tworzy rodzinę wyrazu.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- czyta tekst ze zrozumieniem
- uzupełnia nazwy własne brakującymi literami
- wskazuje miejsca na mapie
- wie jakie elementy składają się na zaproszenie
- wypowiada się nt. czytanych tekstów, oglądanych zdjęć, własnych doświadczeń i przeżyć
- układa opowiadanie z rozsypanki zdaniowej
- zna charakterystyczne miejsca Zakopanego i rekwizyty góralskie
- bawi się przy muzyce góralskiej
- tworzy rodzinę wyrazów
- bezpiecznie pracuje wykonując pracę plastyczną
- rozwiązuje zadania z treścią
- mnoży w zakresie 30

Formy pracy:

Grupowa, indywidualna

Metody pracy:

podające: odczyt, opis, pogadanka,

problemowe: metody aktywizujące: burza mózgów, kosz i walizka

problemowe: metody operatywne: praca z mapą,

eksponujące: pokaz,

praktyczne: rozwiązywanie zadań,

programowe: z użyciem podręcznika,

Przebieg zajęć:

1. Zainteresowanie tematyką zajęć. Nauczyciel wieszka litery z których uczniowie układają nazwę polskiego miasta - Zakopanego. Odpowiadają na pytania: Co wiecie o tym miejscu, z czym się wiąże, gdzie leży.

2. Mapa Polski ważnym źródłem informacji.

Dzieci wspólnie z nauczycielem szukają miejsca na mapie gdzie leży Zakopane. Próbują określić – w górach, na południu. Czytają zaproszenie Poli i Oskara. Wypowiadają się nt. czytanych tekstów.

3. Uczniowie oglądają prezentację przygotowaną przez nauczyciela.

4. Układanie opowiadania z rozsypanki zdaniowej „Na góralskim bazarze”.

Uczniowie w grupach 4-osobowych otrzymują pocięty na zdania tekst. Odczytują ułożone opowiadanie i nadają mu tytuł.

5. Czytanie zdań ze zrozumieniem i uzupełnianie w nich nazw własnych brakującymi literami. Przepisywanie wyrazów do zeszytu.

6. Czytanie informacji z podręcznika „Górale”. Góralska kapela.

7. Zabawa ruchowa do góralskiej muzyki.

8. Czytanie kartki z Zakopanego i wypowiedzenie się na temat tekstu z wykorzystaniem gwary góralskiej.

9. Czytanie wyrazów z „ó” niewymiennym, wyróżnianie rodziny wyrazu „góra”.

10. Burza mózgów: Tworzenie rodzin wyrazów z „ó” niewymiennym. N. dzieli uczniów na grupy. Każda grupa otrzymuje kartę pracy z „ó” niewymiennym, np. podróż, król, córka. Dzieci zapisują wyrazy pokrewne i odczytują je.

11 Giełda-góralskie rekwizyty, np. ciupaga, kierpce, chusta, oscypek, korale, spódniczki i.t.p.

12. Układanie zdań z rozsypanych wyrazów i ilustrowanie ich- Obrazki z gór.

Oscypek to owczy ser. To jest baca i stado owiec. To jest skocznia narciarska. Na Gubałówkę wjeżdżamy kolejką. Na Krupówkach kupujemy pamiątki.

Ułożone zdania przyklejają w dolnej części kartki następnie je ilustrują.

13. Uzupełnianie danych liczbowych w treści zadania i rozwiązywanie ich.

14.Uzupełnianie brakujących czynników

15.Mnożenie w zakresie 30.

16. Podsumowanie dnia za pomocą metody aktywizującej „kosz i walizka”.

17 Zadanie pracy domowej.

Oscypek to owczy ser.

To jest baca i stado owiec.

To jest skocznia narciarska.

Na Gubałówkę wjeżdżamy
kolejką.

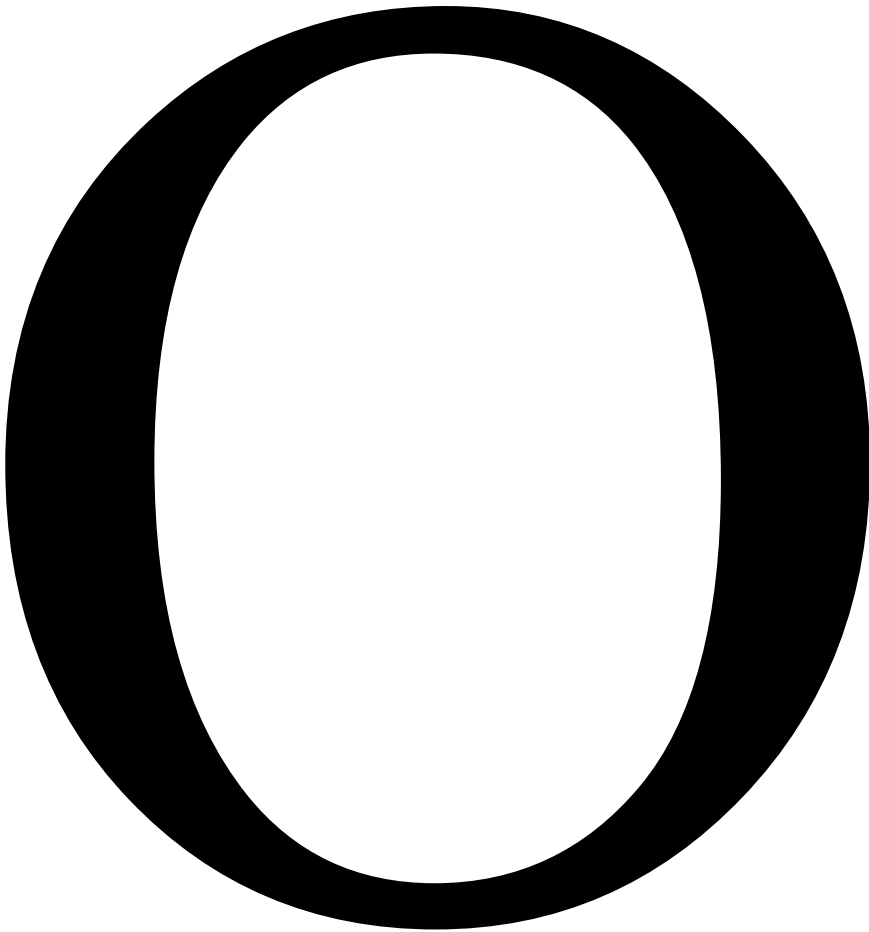
Na Krupówkach kupujemy
pamiątki.

Z

K

A

P

A

N

E

Córka

Podróż

ŻÓŁW

OGÓREK

ŹRÓDŁÓ

Będąc w Zakopanem, czy też na Podhalu często spotykamy się z gwarą góralską. Czy zdarza się Wam, że zastanawiacie się o co tak w ogóle chodzi tym góralom? Jeżeli tak zapoznajcie się z naszym słowniczkiem gwary góralskiej. Przedstawiamy tu najczęściej używane przez górali wyrazy.

A

a dyć - a przecież

B

Baca - pasterz

baciarka - zabawa

boskać - całować

bedom - będę

bez - przez

boskać - całować

brzyzek - brzeg, pagórek

budorz - cieśla

bukty - kluski ziemniaczane

bunc - twardy ser

C

ceper - przyjezdny

chalpa - dom

chawok - tutaj

chudobny - ubogi

chłop - mąż

ciskać - rzucać

ciupać - rąbać

ciupaga - siekierka na długim drzewcu

cliwa - brzydka

copka - czapka

corno izba - kuchnia

cuska - płaszcz

D

dranice - deski

drzewiej - dawniej

duchac - dmuchać

dudki - pieniądze

duje - wieje

durknąć - strzelić

dyć - ale

dziejzina - pole gazdowskie, wieś

N

na podółku - na kolanach

na izbie - na strychu

na mój dusiu - na moją duszę

nablizać - przybliżyć

napytać - zaprosić

naremny - gwałtowny

naryktować - przygotować

nika - nigdzie

nie peć - nie żarty

O

omasta - przyprawa

oscypek - ser owczy

ostomiły - najmiłszy

P

pacholek - służący

parobek - kawaler

parzenica - haftowane

zdobienie męskich spodni

pedziec - powiedzieć

pedzo - pędzą

pelenka - wódka

piknie - pięknie

plójdze - choć

plony - liche

potocek - mała rzeczka

poć tu - chodź tu

podłazy - zwyczaj chodzenia z życzeniami podczas świąt

pojeden - niejeden

pokiela - po ile

polana - łąka

polednie - południe

poseł - poszedł

posiady - spotkania towarzyskie

pościel - łóżko

pozabaczyć - pozapominać

poziro - podgląda

prosem piknie - proszę

pięknie

przeca - przecież

przepominać - zapomnieć

dzisiok - dzisiaj
dźwierze - drzwi

F

fasiąg - wóz góralski
felować - brakować
filcoki - gumowe buty
flasecka - flaszka
frajerka - kochanka

G

gacie - kalesony, spodnie
gazda - gospodarz
gęśle - skrzypce
gibki - szybki
gielceć - rozlegać się
godać - mówić
goje - drzewa
gornecek - filiżanka, kubek
gocinieć - droga między domami
grapa - górka, wzniesienie
grodza - ogrodzenie
grule - ziemniaki
gwara - opowiadanie

H

haj - tam
hala - łąka górsla
hańbić się - wstydzić się
harnaś - przywódca
hej - tak
hipkać - skakać
hojco - cokolwiek, byle co
hruby - gruby
hebaj - choć
hybać - skakać
hybność - zająć
hyrny - wyniosły, stawny

I

ino - tylko
izba - pokój
izdebka - mały pokoik przy kuchni

J

jarzec - jęczmień
jaze - aż
jodło - jedzenie

przeptytywać - przepraszać
przybocyć - przypomnieć
przykrzy mi się - nudzi mi się
przyłoz - przyszedł
przysła - przysła
pujdomy - pójdziemy
pyrć - ścieżka wysokogórska
pytać - zapraszać, prosić w gościnę

R

raić - radzić
roki - lata
rondel - duży garnek
rozkidać się - rozwalić się
rozwozać - zastanawiać się
rubać - rąbać
rusył się - ruszył się
rzodko - słabo

S

sabasinik - piec do pieczenia chleba
scyry - szczery
sędej - wszędzie
siąpawica - drobny, długotrwały deszcz
siedzom - siedzę
sietniok - niewydarzony, niepełnosprawny człowiek
siumny - wspaniały, dorodny
sjeni - zdjęli
skieltować - kupować
skije - narty
skokać - skakać
skole - skały, kamienie
snalyż się - znaleźć się
sopa - szopa
skorusa - jarzębina
stolica - duży stółek na czterech nogach bez oparcia
stroić - szykować
stropiła - zmartwiła się
strybać się - wdrapać się
suje się - sypie się
sukać - szukać
syćka - wszystko
syr - ser

juhas - pasterz owiec
juzyna - podwieczorek

K

ka - gdzie
kabatek - rodzaj kobiecej bluzki
kabot - kurtka
kaflok - piec kaflowy
kaj - gdzie
kcem - chcę
kęsiowo - jedzenie
kida - pada
kidalo - sypało
kiek - kiedy
kiela - ile
klepkać - klepać
klupać - stukać
kłabuk - kapelusz góralski z muszelkami i piórkami
kolwicek - prawie
kopyrtać się - kręcić się
kostki - szlifowane muszelki
kotwić - tęsknić
krapka - troszkę, odrobina
krzycy - płacze
któz - ktoś
kufa - pysk
kumora - izdebka
kurniawa - zadymka śnieżna
kwilka - chwilka

L

leber - leń
lezem - leżę
luba - miła

Ł

ło bez - ach tak
lobytom - ciągle
lobzobała - rozboląła
lokropecnie - okropnie
lokulory - okulary
lokurować - zyskać
lowce - owce
lobejdiesz - obejdziesz
łyśka się - błyska się

M

malučko - malutko

Ś

ścignść - zdążyć
śklanka - szklanka
ślebodny - swobodny
śpasy - żarty
śpiwać - śpiewać
śpiwo - śpiewa
śtramcyć się - stroić się
śtuder - spryciarz, czfowiek pomysłowy
śtuderować - kombinować
świarny - fajny, szykowny, ładny

T

tela - tyle
tustela - stamtąd, stąd

U

ucenstujemy - poczęstujemy
ucheloć się - uchylić się
ukwalować - radzić
uplaz - równina między skałami
upierdliwy - dokuczający, narzucający się
upytać - uprosić
urada - narada
urodny - urodziwy
urok - choroba spowodowana czarami
uwarzyć - ugotować

W

wanta - głaz, skała
wartko - szybko
warzyć - gotować
watra - ognisko
worce - jest warta
wydzajać - wykonać

Z

zabacyć - zapomnieć
zarembek - polana w lesie
zatom - za tym
zatreścić - dogodzić
zatyroł kasik - zapodział gdzieś
zawaterniok - kłoda stale paląca się przy ognisku w

masny - tłusty
matuś - mama
mitrożyć - nic nie robić
młaka - bagno
moskol - placek owsiany
pieczony na piecu
mrawić - trwonić
myrdać - kiwać

szalasio
zawiedą - zaprowadzą
zebyk - żebym
zeczy - rzeczy
zeźlić - zezłościć się,
zdenerwować
zioro - patrzy
zobaczyć - zapomnieć
zwada - kłótnia
z tamela - stamtąd
zworka - kłótnia
zyngra - iskra

Ż

żętyca - serwatka z mleka
owczego

To jest regionalny targ pod Gubałówką.

Pełno tu straganów i kramów.

Są tam całe stosy świeżych oscypków.

Sprzedawcy układają wełniane skarpety, rękawiczki, swetry i czapki.

Wieszają góralskie kozuchy i pięknie haftowane serwety.

Panuje tu wielki ruch i gwar.

Dzieci oglądają kramy i stragany.

Kupują góralskie pamiątki.

To jest regionalny targ pod Gubałówką.

Pełno tu straganów i kramów.

Są tam całe stosy świeżych oscypków.

Sprzedawcy układają wełniane skarpety, rękawiczki, swetry i czapki.

Wieszają góralskie kozuchy i pięknie haftowane serwety.

Panuje tu wielki ruch i gwar.

Dzieci oglądają kramy i stragany.

Kupują góralskie pamiątki.

To jest regionalny targ pod Gubałówką.

Pełno tu straganów i kramów.

Są tam całe stosy świeżych oscypków.

Sprzedawcy układają wełniane skarpety, rękawiczki, swetry i czapki.

Wieszają góralskie kozuchy i pięknie haftowane serwety.

Panuje tu wielki ruch i gwar.

Dzieci oglądają kramy i stragany.

Kupują góralskie pamiątki.

To jest regionalny targ pod Gubałówką.

Pełno tu straganów i kramów.

Są tam całe stosy świeżych oscypków.

Sprzedawcy układają wełniane skarpety, rękawiczki, swetry i czapki.

Wieszają góralskie kozuchy i pięknie haftowane serwety.

Panuje tu wielki ruch i gwar.

Dzieci oglądają kramy i stragany.

Kupują góralskie pamiątki.